

การศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
และการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย*
A STUDY ON THE ESSENTIAL NEEDS OF MASTER'S DEGREE STUDENTS IN
SPORTS AND EXERCISE SCIENCE, FACULTY OF SPORTS AND HEALTH SCIENCE,
THAILAND NATIONAL SPORTS UNIVERSITY SUPHAN BURI CAMPUS,
FROM THE STAKEHOLDERS' PERSPECTIVE

ปวเรศร์ พันธยุทธ์, พัชรีย์ ทองคำพานิช*, ฉัตรชัย แสงสุขสิทธิ์, ฉัตรตระกูล ปานอุทัย,
อริวัฒน์ ดอกไม้ขาว, อัมพร กรุดวงษ์, อรทัย แยมโอษฐ์, พิชญ์พล บุญคงเสน

Pawares Phantayuth, Patcharee Tongkampanit*, Chatchai Sangsukeelux, Chattrakul Panuthai,

Athiwat Dokmaikho, Amporn Krutwong, Oratai Yamaod, Pichpon Boonkongsen

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สุพรรณบุรี ประเทศไทย

Faculty of Sport and Health Science, Thailand National Sports University, Suphan Buri, Thailand

*Corresponding author E-mail: p.tongkampanit@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ .94 กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 16 คน คัดเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ จากการถอดเทป การให้รหัส การตัดทอนและเสนอข้อมูล การประมวลและสรุปข้อเท็จจริง การพิสูจน์บทสรุป การสังเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลบนพื้นฐานเชิงแนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ องค์ความรู้ที่จำเป็นต้องศึกษาในเชิงลึก มี 2 ด้าน คือ ความรู้ด้านความเป็นเลิศทางการกีฬา และความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยเน้นการสอนแบบฝึกปฏิบัติ เพื่อเสริมประสบการณ์ 2) ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านสังคม เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะในวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการสื่อสาร 3) ด้านจริยธรรม ควรเน้นย้ำเรื่องจรรยาบรรณในการทำวิจัย ความซื่อสัตย์

ต่อตนเองและผู้อื่น การประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม กฎและกติกาของสังคม และ 4) ด้านลักษณะบุคคล ควรมีบุคลิกน่าเชื่อถือ มีเหตุผล รูปร่างดีมีความสามารถ อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ มนุษย์สัมพันธ์ดี ใฝ่รู้เรียนตลอดเวลา และมีความคิดเป็นระบบ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท, มุมมองของผู้มีส่วนได้เสีย, หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย, มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

Abstract

This research aimed to investigate the essential needs of master's degree students in sports and exercise science, faculty of sports and health science, Thailand National Sports University Suphan Buri Campus, from the stakeholders' perspective. This study employed a qualitative research design. The semi-structured interview form, the content validity of which was found at 0.94, was used as a tool of this research. The sixteen subjects were used in this research by purposive selection. The interview data analysis was conducted with tape transcription, coding, data condensation and presentation, information processing and summarization, conclusion validation and synthesis. The data were analyzed and synthesized based on concepts, theories and theoretical research framework in a descriptive method. The findings revealed that the essential needs of master's degree students in sports and exercise science from the stakeholders' perspective comprised four aspects: 1) Knowledge, knowledge about sports excellence and health promotion focusing on practical learning; 2) Skill, social skills (Such as Working with Other People, Teamwork, Leadership), technological skills, and professional skills (creative thinking, analytical thinking, and communication); 3) Ethics, focusing on research code of conduct, honesty to oneself, behaving in accordance with social moral, rule and regulation; and 4) Character, reliable personality, being reasonable, smart shape, humility, good human relationship, being eager to learn, and systematic thinking.

Keywords: Essential Needs of Master's Degree Students, Stakeholders' Perspective, Master's Degree in Science, Sports Science and Exercise, Thailand National Sports University

บทนำ

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นสถาบันอุดมศึกษาทางวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูงด้านการกีฬา จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพ ทำการสอน วิจัยพัฒนา บริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้านการกีฬา การพลศึกษา การสร้างเสริมสุขภาพ วิทยาศาสตร์การกีฬา การบริหารจัดการกีฬา การประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมกีฬา และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

รวมทั้งเป็นแหล่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาของประเทศ (พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 2562) ซึ่งมีการกิจหลักในการจัดการศึกษา ภายใต้ 5 พันธกิจ ได้แก่ 1) ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านศาสตร์การกีฬา 2) ผลิตและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมด้านศาสตร์การกีฬา 3) บริการวิชาการด้านพลศึกษาและกีฬา 4) ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมด้านการละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย และ 5) ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาให้มิตศักยภาพด้านกีฬาสูงสุดของแต่ละบุคคล (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 2566) พันธกิจของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา การเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติ และมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท และการพัฒนาระบบการเรียนรู้บนพื้นฐานระบบการเรียนรู้การใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม สามารถสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี ปัจจุบันมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรผู้สอนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และทรัพยากรทางวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภายใต้ปรัชญาวิทยาศาสตร์การกีฬา พัฒนาสุขภาพและความเป็นเลิศทางการกีฬา อย่างไรก็ตาม การพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพในยุคที่ความรู้และทักษะด้านกีฬาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องมีข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งด้านความต้องการจำเป็น และความคาดหวังต่อสมรรถนะของบัณฑิต (ศิวิลลักษณ์ มหาชัย และเอกราช โฆษิตพิมานเวช, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler, R. W., Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. ที่ชี้ว่าการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต้องวิเคราะห์ความต้องการของสังคม วิชาชีพ และผู้เรียนควบคู่กัน (Tyler, R. W., 1949); (Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P., 2018) อีกทั้งในบริบทของการจัดการศึกษายุคปัจจุบัน แนวคิด Outcome-Based Education (OBE) และการออกแบบหลักสูตรแบบ Backward Design ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นแนวทางที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่พึงประสงค์อย่างแท้จริง โดยเริ่มจากการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง (Intended Learning Outcomes) ก่อนวางแผนเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล (กฤษพร ว่องไว, 2564); (Wiggins, G. & McTighe, J., 2005) ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาจึงต้องสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ซึ่งกำหนดกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skills) ด้านจริยธรรม (Ethics) และด้านลักษณะบุคคล (Character) (ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา, 2565)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย ในครั้งนี้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี ให้มีมาตรฐาน มีคุณภาพ มีความทันสมัยตามวิชาชีพ สอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และนโยบายการจัดการศึกษาของคณะ และมหาวิทยาลัย ตลอดจนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และสามารถตอบสนองความต้องการในการศึกษาต่อและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา รหัสโครงการ SCPHYLIRB-2568/039 รับรองเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 โดยวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้นำประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาเป็นขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ (Knowledge) 2) ด้านทักษะ (Skills) 3) ด้านจริยธรรม (Ethics) และ 4) ด้านลักษณะบุคคล (Character) (ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา, 2565)

3. กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 16 คน จากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) ประกอบด้วย

3.1 ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับผู้บริหารหรือผู้จัดการในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 1 คน และภาคเอกชน จำนวน 1 คน ดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า 3 ปี และเป็นผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการรองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

3.3 ผู้บริหารองค์กรกีฬา จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับผู้บริหารองค์กรกีฬาภาครัฐ จำนวน 1 คน และภาคเอกชน จำนวน 1 คน ดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า 3 ปี

3.4 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับผู้บริหารมหาวิทยาลัยภาครัฐ จำนวน 1 คน และภาคเอกชน จำนวน 1 คน ดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า 3 ปี และเป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

3.5 ผู้บริหารคณะวิชา จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งคณบดีภาครัฐ จำนวน 1 คน และภาคเอกชน จำนวน 1 คน ดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า 3 ปี และเป็นคณบดีที่มีการจัดการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

3.6 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรภาครัฐ จำนวน 1 คน และภาคเอกชน จำนวน 1 คน มีบทบาทหน้าที่และมีประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ไม่น้อยกว่า 3 ปี

3.7 อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ภาครัฐ จำนวน 1 คน และภาคเอกชน จำนวน 1 คน มีบทบาทหน้าที่ มีประสบการณ์ในการสอน ค้นคว้าและวิจัยในหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ไม่น้อยกว่า 3 ปี

3.8 อาจารย์ผู้สอน จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ และการมีประสบการณ์ในการสอน นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ไม่น้อยกว่า 3 ปี

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยนำรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ (Knowledge) 2) ด้านทักษะ (Skills) 3) ด้านจริยธรรม (Ethics) และ 4) ด้านลักษณะบุคคล (Character) มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ (ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา, 2565) ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกายในระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งศึกษาจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารองค์กรกีฬา ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารคณะวิชา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย และด้านหลักสูตรและการสอน ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .94 (พิศิษฐ ตันทวนิช และพนา จินดาศรี, 2561)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือโดยใช้การตรวจสอบสามเส้าทั้งด้านแหล่งข้อมูล เวลา สถานที่ บุคคล และวิธีการเก็บข้อมูล รวมถึงการเปรียบเทียบกับผลการวิจัยจากแหล่งอื่น และการสอบถามประเด็นเดียวกันซ้ำหลายครั้งเพื่อยืนยันข้อมูล หากผลที่ได้สอดคล้องกันทุกแหล่ง แสดงว่าข้อมูลมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ สามารถนำไปสังเคราะห์ผลการวิจัยได้อย่างสมบูรณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) การสำรวจเอกสาร เป็นการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่เป็นหลักฐานในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้ศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2562, กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580, ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, หลักการและแนวทางการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา และวิธีการแจ้งหลักสูตรการศึกษา, แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาวิเคราะห์/สังเคราะห์ซึ่งอาจเป็นข้อมูลดิบที่ผู้อื่นรวบรวมไว้ หรือข้อมูลที่ผ่านกรรมวิธีทางข้อมูลหรือการวิเคราะห์มาแล้ว 2) การสำรวจข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 16 คน ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน, ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน, ผู้บริหารองค์กรกีฬา จำนวน 2 คน, ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน, ผู้บริหารคณะวิชา จำนวน 2 คน, อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 2 คน, อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 2 คน และอาจารย์ผู้สอน จำนวน 2 คน เพื่อความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี

โดยดำเนินการสัมภาษณ์อย่างยืดหยุ่นในลักษณะการสนทนา เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระตามบริบทและสถานการณ์ภายใต้บรรยากาศเป็นกันเอง พร้อมขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยสรุปประเด็นต่าง ๆ จากเอกสาร คำสนทนา และจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ (ศากุล ช่างไม้, 2546) 1) การถอดเทปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างละเอียด จากนั้นจัดเตรียมข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาช่วยในการวิเคราะห์ 2) การให้รหัส เพื่อจัดหมวดหมู่ข้อมูล โดยดัชนีข้อมูลนี้อาจเป็นคำ เป็นประโยค เป็นแนวคิด 3) การตัดทอนข้อมูล โดยการเขียน ข้อสรุปแต่ละเรื่อง เป็นการลดขนาดข้อมูลและช่วยกำจัดข้อมูลที่ไม่ต้องการออกไปได้ 4) การเสนอข้อมูล โดยการวิเคราะห์ และการนำเสนอเป็นการนำข้อสรุปย่อย ๆ มาเชื่อมโยงกัน 5) การประมวลผลและสรุปข้อเท็จจริง โดยการค้นหาแบบแผน การจัดกลุ่ม การวิเคราะห์ปัจจัย การระบุความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ การเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีกับสิ่งที่ค้นพบ 6) การพิสูจน์บทสรุป โดยการเชื่อมโยงข้อสรุปเชิงนามธรรมกลับไปสู่รูปธรรมในเหตุการณ์ใหม่อีกครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าบทสรุปที่ทำไว้มีความน่าเชื่อถือ และมีความเหมาะสม และ 7) การสังเคราะห์ ข้อมูลตามประเด็นต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์ข้อมูล แผลผล ดีความ และการสรุปประเด็นบนพื้นฐานเชิงแนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด และตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย ตามกรอบรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้านพบว่า

1. ด้านความรู้ (Knowledge) เป็นสิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและเพียงพอต่อการไปปฏิบัติหรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่า องค์ความรู้ที่จำเป็นต่อหลักสูตรและเนื้อหารายวิชาในหลักสูตร มี 2 ด้าน คือ ความรู้ด้านความเป็นเลิศทางการกีฬา และความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ นักศึกษาปริญญาโทจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเชิงลึกในหลักการ ทฤษฎี วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย โดยมุ่งเน้นการสอนเชิงการปฏิบัติ การฝึกประสบการณ์ กิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบ ถ่ายทอด เชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และสามารถบูรณาการร่วมกับศาสตร์อื่น ๆ ได้ รวมทั้งสอดแทรกเนื้อหา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ในหลักสูตรระดับปริญญาโทเพิ่มเติมด้วย ซึ่งจะเป็นการสร้างเสริมจุดแข็ง จุดเด่น และข้อได้เปรียบให้กับสถาบันได้ อาทิ การออกแบบโปรแกรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ การเป็นผู้ฝึกสอน (Coaching) โดยการประยุกต์เทคโนโลยีสมัยใหม่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพ ดังคำพูดของผู้มีส่วนได้เสียที่ว่า....

“บัณฑิตที่จบมา ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีในเชิงลึกแล้วก็ลงนำไปใช้ไปสู่การปฏิบัติได้ทั้งในแง่ของเนื้อหา รายวิชาที่มุ่งเน้นในเรื่องของกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นจุดแข็งของ ของ ม.กีฬาอยู่แล้ว กับอีกส่วนหนึ่งก็จะเป็น ในเรื่องของการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมให้คนมีสุขภาพดีนะครับ” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 6, 2568)

“หากเป็นความต้องการของ ของยุคสมัยปัจจุบัน ...แต่ว่าจุดที่อาจจะต้องเสริมให้ทันสถานการณ์ปัจจุบัน ก็คือ เรื่องของการประยุกต์การใช้เทคโนโลยี หรือแม้กระทั่งการ การนำพวก AI มาใช้ให้ทันกับยุคการเปลี่ยนแปลง ในปัจจุบัน ซึ่งผมก็มองว่าอันนี้ก็เป็นอีกจุดแข็งหนึ่งเลยของ ม.กีฬา ถ้าสามารถปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบันตรงนี้ได้ การเอาองค์ความรู้เนี่ยไปประยุกต์ใช้ในการฝึก การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 3, 2568)

“ที่นี้ ณ ปัจจุบัน ก็คือ มันมีเรื่องของเทคโนโลยีเข้ามาเยอะใช้มัย เพราะฉะนั้นก็อาจจะต้องเชื่อมโยงไป เรื่องของการใช้ Data Science (หมายถึง วิทยาการข้อมูล) หรือทางด้านเทคโนโลยี แต่ถ้าเป็นในแง่ของส่งเสริม สุขภาพ ณ ปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นแผน 20 ปี หรือแผนพัฒนานคน มันจะไปทางเรื่องของการป้องกันโรค NCDs (หมายถึง กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง) กับผู้สูงอายุ ซึ่งเราประสบปัญหาเรื่องของโรค NCDs ค่อนข้างเยอะ เพราะฉะนั้น ทำยังไงที่จะส่งเสริมป้องกันแล้วก็ฟื้นฟู” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 14, 2568)

2. ด้านทักษะ (Skills) เป็นความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความคล่องแคล่ว ว่องไว ขำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาคคน และพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ สรุปได้ว่า ทักษะที่เป็นความต้องการจำเป็นสำหรับนักศึกษาปริญญาโท วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย มีทั้งทักษะทั่วไปและทักษะตามวิชาชีพ โดยที่ทักษะทั่วไป หรือทักษะ ด้านสังคม (Soft Skills) จะเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ และปรับตัวอย่างยืดหยุ่นได้หลากหลาย สถานการณ์ ได้แก่ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ ทักษะการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ สารสนเทศ สำหรับทักษะตามวิชาชีพหรือทักษะเฉพาะทาง (Hard Skill) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับสายงานอาชีพ ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกายโดยตรงเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ โดยทักษะสำคัญที่ควรมุ่งเน้นฝึกฝนให้เกิดความเชี่ยวชาญ ได้แก่ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้าง นวัตกรรมใหม่ที่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การประยุกต์เทคโนโลยี เครื่องมือ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือการออกแบบโปรแกรมให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น ในนักกีฬา ผู้สูงอายุ เป็นต้น และทักษะการสื่อสาร การสอน การถ่ายทอดข้อมูล ความคิด ความรู้สึก การแสดงท่าทาง และ การใช้ภาษาในการสื่อสารให้ผู้ฟัง ผู้รับสารมีความเข้าใจตรงกันนับเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็น ดังคำพูดของผู้มีส่วน ได้เสียที่ว่า....

“ความคิดในเชิงยืดหยุ่น การปรับตัวเข้ากับคน ทักษะการทำงานกับคนอื่น อันนี้เป็นสิ่งสำคัญเลย ทักษะ การใช้พวกเครื่องมือสารสนเทศ หรือมีความเป็นผู้นำ แม้กระทั่งการมีจิตอาสาอันนี้ก็จะมีความสำคัญ” (ผู้มีส่วนได้ เสียคนที่ 9, 2568)

“ทักษะเรื่องของการออกแบบโปรแกรม มันต้องได้ซึ่งมันไม่ได้หมายความว่าออกแบบโปรแกรมในนักกีฬาอย่างเดียว ในคนทั่วไปในเด็ก ในผู้สูงอายุ ออกแบบโปรแกรมให้สอดคล้องกับกลุ่มวัยต่าง ๆ อันนี้ผมว่ามันน่าจะเป็นจุดแข็ง” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 1, 2568)

“กลุ่มทักษะด้านสมรรถนะ ก็คือ บัณฑิตที่เป็นนักคิด บัณฑิตที่เป็นนักสื่อสาร แล้วบัณฑิตที่เป็นนักประสานงานได้กับทุก ๆ คน” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 11, 2568)

“บัณฑิตจะต้องเป็นนักสร้างนวัตกรรม ซึ่งตรงเนี่ยละ มันเป็นตัวที่จะเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานในอนาคตของตัวเด็กได้ เพราะการประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ มันมีความสำคัญกับบัณฑิตยุคใหม่เป็นอย่างมาก” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 15, 2568)

“ควรมีทักษะการสอน จุดที่จะต้องพัฒนาเพิ่มเติมก็คือ หนึ่งในเรื่องของศาสตร์ทางการสอน ความเป็นครูก็คือ หนึ่งในเรื่องของศาสตร์การสอน” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 8, 2568)

3. ด้านจริยธรรม (Ethics) เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น จากการสัมภาษณ์ พบว่าจริยธรรมหรือจรรยาบรรณในวิชาชีพวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกายนั้น ไม่มีกรอบปฏิบัติอย่างชัดเจน แต่เป็นสิ่งที่บุคคลพึงประพฤติ ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาของสังคม และตามหลักคุณธรรม ศีลธรรม ในสังคม โดยประเด็นจริยธรรมที่ควรให้ความสำคัญและเน้นย้ำให้ตระหนัก คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น การไม่กล่าวอ้างเกินข้อเท็จจริง การความเคารพในความหลากหลายของบุคคลและสังคม การปฏิบัติตามกฎ กติกาของสังคม การไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น โดยการสอดแทรกหลักความเป็นครูหรือจริยธรรมครูให้กับผู้เรียนด้วย ดังคำพูดของผู้มีส่วนได้เสียที่ว่า....

“ความมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ การเคารพในความหลากหลาย ความซื่อสัตย์ ไม่โฆษณาชวนเชื่อเกินไป เหมือนแบบว่าทำแล้วมันต้องดี กินแล้วมันต้องอย่างงั้นอย่างนี้ แต่จริง ๆ แล้วบางครั้งมันไม่ได้ตามนั้นหรือเราไปเอาผลิตภัณฑ์ที่เรายังไม่ได้ศึกษาอย่างดีเพียงพอเลย แต่เราเอาไปแนะนำให้คนอื่นได้กินได้ลองเพราะฉะนั้น ก็คือ คุณธรรมจริยธรรมต้องมีความซื่อสัตย์ตรงประเด็นเลย ระดับมหาดบัณฑิตก็ต้องเข้มข้น เช่นไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น และเคารพกติกาของสังคมด้วย” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 5, 2568)

“ถ้าเรามองในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมทางวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย ก็ต้องในเรื่องของซื่อสัตย์กับตัวเองกับผู้อื่น เช่น เรื่องการวิจัย การอ้างอิง การคัดลอกผลงานของคนอื่น เราควรให้เกียรติคนอื่น อันนี้ แบบนี้เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง และควรสอนทางด้านความเป็นครู จรรยาบรรณของวิชาชีพความเป็นครูให้เค้าด้วย ซึ่งมันก็ไม่ต่าง คล้าย ๆ กับการเป็นโค้ชผู้ฝึกสอนหรือคนที่ออกแบบโปรแกรมตรงนั้นก็อาจจะเอามาเชื่อมโยงได้” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 4, 2568)

4. ด้านลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ค่านิยม ที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะ ศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์ ซึ่งพบว่า บุคลิกภาพ ลักษณะบุคคลที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะของนักศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คือ การมีบุคลิก

น่าเชื่อถือ มีเหตุผล ร่างกายแข็งแรง รูปร่างดีมีความสามารถ อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความเป็นผู้นำ ใฝ่รู้เรียนตลอดเวลา และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทำงานเป็นทีมได้ มีการสื่อสารที่ดี มีความคิดเป็นระบบ ดังคำพูดของผู้มีส่วนได้เสียที่ว่า....

“ผู้นำทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย น่าจะมีบุคลิกภาพที่ค่อนข้างแข็งแรงเนอะ บอดี้ต้องมาก่อน ไม่ใช่พอมแห้ง เป็นผู้นำการออกกำลังกายต้องดูแข็งแรง ดูเข้มแข็ง ดูสมารถ รวมถึงการสื่อสาร หรือว่าการพูดคุย มีมนุษยสัมพันธ์ การพูดคุย การให้คำแนะนำ การสื่อสารก็จำเป็นนะคะ การเป็นผู้นำที่ดีค่ะ การทำงานเป็นทีม ก็จำเป็น” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 16, 2568)

“ความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นสมรรถด้านความรู้ ด้านบุคลิกลักษณะ และก็เรื่องของประสบการณ์ การอ่อนน้อม ถ่อมตน การมีสัมมาคารวะ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จิตใจแจ่มใส นะ องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นต่อ วิชาชีพหรือการออกไปทำงานจริงถ้าเรามีสิ่งเหล่านี้ในตัว ติดตัวไป คงเป็นเรื่องที่ดีมาก” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 13, 2568)

อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก สามารถสรุปแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย ได้ว่า เนื้อหาหลักสูตรควรมี ความน่าสนใจและตรงกับความต้องการในตลาดสังคมยุคใหม่ เช่น การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ การออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพผู้สูงอายุ การฟื้นฟูร่างกายจากการบาดเจ็บในกีฬา การจัดการธุรกิจกีฬา เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ การสอนแบบการเรียนรู้จากฝึกปฏิบัติจริง และควรปรับปรุงความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ เครื่องมือ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด อาทิ ปรับปรุงสภาพห้องเรียน ห้องพักผ่อน ให้สะดวกสบาย ทันสมัย และครบครัน แหล่งเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพ การเข้าถึงการสืบค้นข้อมูลง่ายและ รวดเร็ว เป็นต้น และมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายสังคมการเรียนรู้ การทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก การทำงาน จิตอาสาให้มากขึ้น เพื่อสร้างการรับรู้และภาพลักษณ์ของสถาบัน รวมทั้งพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้เป็นที่รู้จัก ในสังคมเพื่อสร้างความน่าสนใจในหลักสูตร ดังคำพูดของผู้มีส่วนได้เสียที่ว่า....

“ความต้องการของตลาด ตอนนี้ในเรื่องของวิทยาศาสตร์การกีฬา เน้นเพื่อความเป็นเลิศและการออก กกำลังกายเพื่อสุขภาพ อีกหนึ่งก็จะเป็นในเรื่องของการฟื้นฟู การบำบัด การบาดเจ็บ การวิเคราะห์การเคลื่อนไหว ของการส่งเสริมการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 12, 2568)

“ปัจจุบันเทรนด์ของวิทยาศาสตร์การกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ หรือการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ มันน่าจะมีความจำเป็นมาก กับอีกกลุ่มหนึ่งก็จะเป็นในเรื่องของการจัดการธุรกิจกีฬาไปเลย...อีกเรื่อง คือ ระดับ ปริญญาโท ให้ไปทำกิจกรรม ต้องออกทำกิจกรรมด้วย แต่ไม่มีอะไรที่มันฝังติดตัวเราเท่าประสบการณ์ตอนที่เร ารเรียน” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 2, 2568)

“หลักสูตรมหาบัณฑิต ควรคำนึงถึงวิธีการที่จะสร้างความน่าสนใจ และพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่ตอบ โจทย์ยุคสมัยปัจจุบัน ถ้าอาจารย์มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักในสังคม ก็รู้สึกมั่นใจว่าได้เป็นลูกศิษย์ของอาจารย์ท่านนั้น ท่านนี้ ไขมัน ...การสร้างเครือข่ายมีความสำคัญ เช่น การทำงาน Volunteer (หมายถึง อาสาสมัคร) การออกบูช

หากอาจารย์ไม่มีเครือข่าย จะจำกัดโอกาสมากกว่าคนที่มีความคุ้นเคย และการสอนตามหลักสูตรอย่างเดียวอาจลดความน่าสนใจ แม้ไม่ได้เล่นกีฬาเก่ง แต่ความพยายามสร้างตัวตนในวงการช่วยให้เป็นที่รู้จัก” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 7, 2568)

“เรื่องห้องเรียน สภาพก็อาจจะต้องเป็นห้องที่มันมีความพร้อมทางเทคโนโลยี เช่น ห้องสปีคินอะไรรออยู่นั้นเลย ห้องเบรก ห้องกาแฟ อะไรรออยู่นั้น ห้องให้เค้าพักผ่อน มีทีวี แล้วก็มี เรามียูทูบแล้ว ให้เค้าได้คุยอะไรกันก็ได้” (ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 10, 2568)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ (Knowledge) 2) ด้านทักษะ (Skills) 3) ด้านจริยธรรม (Ethics) และ 4) ด้านลักษณะบุคคล (Character) ได้สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของหลักสูตร ซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ เพื่อช่วยปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร ให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่มุ่งหวังอย่างแท้จริง

ด้านความรู้ พบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นความต้องการจำเป็นสำหรับนักศึกษาปริญญาโท ควรจะมีองค์ความรู้ในหลักการ ทฤษฎี ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกายในเชิงลึก มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติ ประสบการณ์เฉพาะทาง และให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับวิชาชีพอื่น ๆ ได้ ตลอดจนมีความรู้เท่าทันกับสถานการณ์ในสังคมยุคปัจจุบัน จากผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของสถาบัน คือ “สถาบันการศึกษาด้านศาสตร์การกีฬา” และแนวโน้มอนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย ในด้านความรู้ พบว่า นักศึกษาต้องมีการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาตัวเองตลอดเวลาตลอดชีวิต โดยเฉพาะความรู้ด้านความเป็นเลิศทางการกีฬาที่ครอบคลุมทั้งด้านสรีรวิทยาการออกกำลังกาย ชีวกลศาสตร์ จิตวิทยาการกีฬา โภชนาการกีฬา ตลอดจนทฤษฎีการส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ อีกทั้งยังต้องสามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ความเข้าใจเชิงทฤษฎีร่วมกับการฝึกปฏิบัติและประสบการณ์เฉพาะทาง เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของศาสตร์ที่ตนเองศึกษา สามารถคิดนอกกรอบได้อย่างมีเหตุผล สามารถเข้าใจองค์ความรู้อย่างลึกซึ้ง จากผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของสถาบัน คือ “สถาบันการศึกษาด้านศาสตร์การกีฬา” และแนวโน้มอนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย ในด้านความรู้ พบว่า นักศึกษาต้องมีการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาตัวเองตลอดเวลาตลอดชีวิต ต้องติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของศาสตร์ที่ตนเองศึกษา สามารถคิดนอกกรอบได้อย่างมีเหตุผล สามารถเข้าใจองค์ความรู้อย่างลึกซึ้ง ต้องมีความรู้ที่เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศาสตร์ของตนเอง และสามารถแสวงหาองค์ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ตอบสนองต่อการพัฒนากีฬาและการส่งเสริมสุขภาพของประเทศได้อย่างยั่งยืน (เจษฎาภรณ์ วิริยะสกุลธรณ์, 2563)

ด้านทักษะ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับทั้งทักษะด้านสังคม (Soft Skills) และทักษะเฉพาะทาง (Hard Skills) อาทิ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ ทักษะการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือสารสนเทศ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในวิชาชีพวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย ได้สอดคล้องกับ กล้าณรงค์ แสนพะเยาว์ และคณะ ได้ทำการศึกษา ทักษะที่จำเป็นของคนทำงานภาครัฐในโลกอนาคต การพัฒนาทักษะที่จำเป็นของบุคลากรภาครัฐที่พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จะต้องอาศัยการนำเอาทักษะที่จำเป็นทั้ง 7 ทักษะมาพัฒนาในบุคลากรภาครัฐ อันได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม 2) ทักษะด้านอารมณ์ 3) ทักษะด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) ทักษะด้านดิจิทัล 5) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ 6) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และ 7) ทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นต่อหน่วยงานภาครัฐ อันจะนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม ทนต่อสถานการณ์ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ ที่มีต่อทักษะที่จำเป็นของบุคลากรภาครัฐตั้งแต่ผู้ปฏิบัติงานไปจนถึงผู้บริหารระดับสูง (กล้าณรงค์ แสนพะเยาว์ และคณะ, 2565) อีกทั้ง ยังพบว่า ปกรณ์ โปรยรุ่งโรจน์ และณกมล จันทรสม ที่ได้ศึกษาถึงทิศทางองค์กรภาครัฐในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในคนทำงานทุกระดับ การมุ่งเสริมสร้างทักษะวิชาชีพ (Hard Skill) เพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอต่อการเสริมสร้างองค์กรให้แข็งแกร่ง หากแต่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมในด้านจรรยาบรรณ (Soft Skill) อันเป็นทักษะที่จำเป็นต้องพัฒนาในคนทำงานยุคใหม่ ได้แก่ ทักษะที่เน้นไปในการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และพร้อมแสวงหาแนวทางการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงอันจะเกิดในอนาคต (ปกรณ์ โปรยรุ่งโรจน์ และณกมล จันทรสม, 2564)

ด้านจริยธรรม พบว่า จริยธรรมที่เหมาะสมกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย ยังไม่ได้มีการกำหนดกรอบไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า การกระทำ ความประพฤติ การปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ตามกติกาสังคมทั่วไป เป็นสิ่งที่นักศึกษาระดับปริญญาโทควรปฏิบัติ อาทิ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น เป็นการกระทำที่มีจริยธรรม หรือการคัดลอกผลงานผู้อื่นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกจริยธรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชีรนนท์ ต้นพานิชย์ และคณะ พบว่า บัณฑิตต้องมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับตนเองและผู้อื่น ต้องมีความกล้าที่จะเป็นตัวของตัวเองไม่ใช่ทำตามคนอื่น ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ต้องมีความซื่อตรงและเที่ยงธรรม ต้องมีความตระหนักรู้ มีสติ ต้องมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี ต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ต้องมีทัศนคติเชิงบวก ต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องมีการเคารพในความเป็นผู้ใหญ่ ต้องมีความเคารพสถานที่ที่เข้าไปอยู่ ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองในองค์กร (ชีรนนท์ ต้นพานิชย์ และคณะ, 2567) และเป็นไปในทิศทางเดียวกับความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อคุณสมบัติของบัณฑิตหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิศวกรรมและเทคโนโลยีทางการกีฬา พบว่า ความซื่อสัตย์ สุจริตนั้น เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดสำหรับบัณฑิตสาขานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการกีฬา (วิรัช ถนอมทรัพย์ และคณะ, 2566)

ด้านลักษณะบุคคล ที่เป็นคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกายที่เหมาะสม ควรมีบุคลิกน่าเชื่อถือ มีเหตุผล ร่างกายแข็งแรง รูปร่างดี มีความสามารถ อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคาราวะ มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความเป็นผู้นำ ใฝ่รู้เรียนตลอดเวลา และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทำงานเป็นทีมได้ มีการสื่อสารที่ดี มีความคิดเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อีรนนท์ ตันพานิชย์ และคณะ พบว่า บัณฑิตต้องมีทักษะในการเลือกข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างมีสติและมีเหตุผล ต้องมีทักษะการควบคุมอารมณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสังคม ต้องมีทักษะการประกอบการอย่างมืออาชีพ ต้องมีทักษะการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี ต้องมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบ ต้องมีทักษะการประยุกต์ใช้ข้อมูล เพื่อสามารถสร้างการแข่งขันได้และต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและรู้เท่าทันข้อมูลท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง (อีรนนท์ ตันพานิชย์ และคณะ, 2567) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาในครั้งนี้ยังเป็นไปตามค่านิยมหลักของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ คือ “SPORTS-U” Spirit (น้ำใจนักกีฬา), Professional (ความเป็นมืออาชีพ), Opportunity (การให้โอกาส), Responsibility (ความรับผิดชอบ), Teamwork (การทำงานเป็นทีม), Smart (บุคลิกภาพดี) และ University (ความเป็นสากล)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย 4 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ 1) ด้านความรู้องค์ความรู้ที่จำเป็นต้องศึกษาในเชิงลึก มี 2 ด้าน คือ ความรู้ด้านความเป็นเลิศทางการกีฬา และความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยเน้นการสอนแบบฝึกปฏิบัติ เพื่อเสริมประสบการณ์ 2) ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านสังคม เช่น ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะในวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการสื่อสาร 3) ด้านจริยธรรม ควรเน้นย้ำเรื่องจรรยาบรรณในการทำวิจัย ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น การประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม กฎและ กติกาของสังคม และ 4) ด้านลักษณะบุคคล ควรมีบุคลิกน่าเชื่อถือ มีเหตุผล รูปร่างดี มีความสามารถ อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคาราวะ มนุษย์สัมพันธ์ดี ใฝ่รู้เรียนตลอดเวลา และมีความคิดเป็นระบบ สำหรับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรให้มีความน่าสนใจและตรงกับความต้องการของตลาดสังคมยุคใหม่ โดยมุ่งเน้นการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากฝึกปฏิบัติจริง และควรปรับปรุงความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ เครื่องมือ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงการการบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และเครื่องมือทางการเรียนการสอนให้มีความพร้อมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพหลักสูตรและบัณฑิตอย่างยั่งยืน และ 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพไปพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อยืนยันและเปรียบเทียบระดับความต้องการจำเป็นของนักศึกษาอย่างเป็นระบบและให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษพร ว่องไว. (2564). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการตลาดตามแนวทาง Outcome Based Education (OBE) ในสหรัฐอเมริกา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 21(1), 161-178.
- กล้าณรงค์ แสงพะเยาว์ และคณะ. (2565). ทักษะที่จำเป็นของคนทำงานภาครัฐในโลกอนาคต. วารสารการบริหาร และสังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 5(3), 131-140.
- เจษฎาภรณ์ วิริยะสกุลธรณ์. (2563). อนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไทย. วารสาร การศึกษาและการพัฒนาสังคม, 15(2), 81-91.
- ธีรนนท์ ตันพานิชย์ และคณะ. (2567). การศึกษาความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต่อหลักสูตร ศึกษาสาส์นมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์, 8(1), 40-54.
- ปกรณ โปยรุ่งโรจน์ และณกมล จันทรสม. (2564). ปัจจัยด้านจรรยาบรรณ (Soft Skill) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร. วารสารรัชต์ภาคย์, 15(42), 117-120.
- ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา. (2565). เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 212 ง หน้า 35-36 (20 กรกฎาคม 2565).
- ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 1. (2 ก.ค. 2568). การศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี “จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย”. (ปวีเรศร์ พันธยุทธ์, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 10. (7 ก.ค. 2568). การศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี “จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย”. (อริวัฒน์ ดอกไม้ขาว, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 11. (9 ก.ค. 2568). การศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี “จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย”. (อัมพร กรุดวงษ์, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 12. (9 ก.ค. 2568). การศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี “จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย”. (อัมพร กรุดวงษ์, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 13. (7 ก.ค. 2568). การศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี “จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย”. (อรทัย แยมโอษฐ์, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้มีส่วนได้เสียคนที่ 14. (8 ก.ค. 2568). การศึกษาความต้องการจำเป็นของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี “จากมุมมองผู้มีส่วนได้เสีย”. (อรทัย แยมโอษฐ์, ผู้สัมภาษณ์)

- พิศิษฐ์ ตันทวนิช และพนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 24(2), 3-12.
- มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570. เรียกใช้เมื่อ 2 ตุลาคม 2568 จาก <https://shorturl.asia/d13v0>
- วิรัช ธนอมทรัพย์ และคณะ. (2566). การศึกษาแนวโน้มความต้องการเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการกีฬา สถาบันการพลศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 38(2), 85-96.
- ศากุล ช่างไม้. (2546). การเก็บข้อมูล การจัดการกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. วารสารมหาวิทยาลัย คริสเตียน, 9(3), 164-173.
- ศิระลักษณ์ มหาชัย และเอกราช ไชยจิตพิมานเวช. (2565). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 5(2), 168-185.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. (2018). Curriculum: Foundations, principles, and issues. (7th ed.). New Jersey: Englewood Cliffs.
- Tyler, R. W. (1949). Basic principles of curriculum and instruction. Chicago: University of Chicago Press.
- Wiggins, G. & McTighe, J. (2005). Understanding by design. (2nd ed.). Alexandria: Association for Supervision and Curriculum Development.